

פ. ג. לורקה

מספרדית: גלעד מאירי

אתנחתא של שעון

התישכתי
בסכר של זמן.
בברכת דממה
שלנה,
דממה לבנה,
טבעת נפלאה
במקום בו הנהרורים
התרסקו בתריסר המספרים
השחורים המרחפים.

בשעון של לורקה התרסקו המחוגים. הזמן לוקח פסק זמן ולא שוכח לרגע שאפילו שעון מקולקל צודק פעמיים ביום.

רוני סומק

עמם, אלא הרצון להתבוננת משותפת ותצפית אחודה ועם זאת לראיה ראשונית, בראשיתית, משוחררת ממילים, ממידע מוקדם מוכתב ומכתיב, כך מתקשרים וכך נקשרים. בן משה מקצין זאת בחן בשיר 'אבן השתייה' (עמ' 27):

"מִיכָאֵל, שְׁנֵינוּ יוֹדְעִים שְׁהֲרֻגְעִים / הַמְתוּקִים בְּיוֹתֵר
שְׁלָנוּ / מִתְקִימִים / כְּשֶׁאֵנוּ מְבִיטִים זֶה בְּזֶה וְעוֹשִׂים
קָקִי / דְּמָמָה, דָּבָר אֵינוֹ חוֹצֵה אֶת הַמְבֹטֵת הַמְעֻרְפֶּלֶת /
הַעֲקֵשׁ וְהַנְחֹלֵשׁ / הַנּוֹדֵק מִן הַפְּנִים הַמְתְּאֲדָמוֹת /
אֵנִי עַל הָאֶסְלָה, אֲתָהּ בְּעֵגְלָה / שׁוֹתְקִים אֶחָד מִלְּמֹל
הַשָּׁנִי / הַבֵּית עוֹצֵר אֶת נְשִׁימָתוֹ"

כשלאחר מכן שניהם "שומעים את הכוהל הפלטי / מקנטטה 78 של פאה" משקף נאמנה הרצף (בעיני, זהו אינו מעבר חר מן הגשמי אל הרוחני) את תפקיד המוסיקה בספרו, בחייו. לדידו, המוסיקה (האם רק היא) יכולה לאלפו, לערוב לשלומנו. לה הכוח / הכישרון לברוא קשב משותף ותשומת לב אחודה הפטורים מכבלים, לשמור ולשמר את

שלמות השקט הנצרך, את הרמוניית הקשר בין האני לעצמי ובין האני לזולת. "בלי מלים / הצלילים סובבים אותנו / כמו חיות המקנאות בירח המשלם / זהר כחלחל מציף את הבית."

שם הספר (והשורה האחרונה בשיר 'על גבו של בור', עמ' 84) הוא ציטוט מתוך מכתבו של מוצרט לאביו, לאופולד (4.11.1777). מעבר לעובדה שאני נוהגת לדמות את השירה לחילוף חומרי נשימה (שאיפה-נשיפה) ומוצאת כאן סמליות רבה, לקלרינט (כלי נשיפה) - מנעד רגשות רחב. כך גם להורות. די במילה "אח" לשקף מחדר עונג (הרמוניה), מאידך כאב (צרימה), וכל מה

האם מאלף בן משה את בנו או את השושנה? ערב לשלומנו או לשלומה? האם מסמלת השושנה את הזולת (בנו), את האני? את האבה, החיים, האמנות, את הקשר המנץ לפרוח ביניהם?

"אין לראות את הדברים היטב אלא בלב בלב. כי הדבר החשוב באמת סמוי מן העין", אומר השועל לנסיך הקטן וכן משה רואה מהלב ומקוה שכך יעשה גם ילדו: "כי הלב שלנו עמוק, וכמו השושנה הוא רחוי סודות, ולך הנסה להכניס לתוכו מוצץ - ..."

חוקר הספרות והסופר הרוסי ויקטור שקלובסקי (ממכונני אסכולת הפרומליסטים הרוסים) טען במאמרו "אמנות כתחבולה" כי באמנות, דווקא הזרה (דה-אוטומטיזציה), הפיכת המוכר לבלתי מוכר (ולא להפך ככתפיסה הסימבוליסטית של פוטבניה) עשויה להאיר לנו דרך חדשה בקליטת הדברים ובחידודם, זאת מאחר שהדרך שבה אנו מורגלים - מקהה אותם. "כפי שאנשים הגרים על שפת הים מפסיקים לשמוע לאחר זמן את רחש הגלים, כך המציאות הופכת לכה מוכרת עד כי אנו חודלים מלראותה. מטרת האמנות, אם כן, היא לגרום לרחש הגלים להישמע שוב, להחזיר לאבן את אבניתה". נדמה שכמו בספר הנסיך הקטן, גם בספרו של בן משה משוקפת ומומחשת הזרה של המציאות. בכל הנוגע לזהות, להתהוות, למשמעות. לראייה, עמ' 95, השיר מזמור לשנה החדשה:

יש להשיב את האדם הקרמון לקדמותו, להצניע את הגוף שלא יתרום / יותר מדי / על זוג רגלים / (גב כואב, גלגלת פברה) - / להחזיר את האבן לאבן, את האש / לפרק ואת המפץ הגדול / אל השמש הקטנה / לחלם בתודעת כדור הארץ / געגוע לערש / המשפחה הגרעינית.

"עליך לגלות סבלנות ואורך רוח. תחילה תשב לך במרחק מה ממני, כך על הרשא. אני אציץ כך ואתה תשב דומם ולא תאמר דבה. כי הריבור הוא מקור כל אי הבנה. אך כל יום תוכל לשבת קרוב יותר אלי...". מסביר השועל לנסיך הקטן זוהי בדיק נקודת המוצא שממנה קולח פלג השקט בין בן משה וילדיו. לא מוגבלות שפת הרכים בשנים, לא חלוציות השיח הלשוני

